

Preveliki listi:
 1. list . . . 10—
 2. list . . . 10—
 3. list . . . 10—
 4. list . . . 10—
Preveliki listi:
 1. list . . . 10—
 2. list . . . 10—
 3. list . . . 10—
 4. list . . . 10—
Preveliki listi:
 1. list . . . 10—
 2. list . . . 10—
 3. list . . . 10—
 4. list . . . 10—

STRAŽA

Preveliki listi:
 1. list . . . 10—
 2. list . . . 10—
 3. list . . . 10—
 4. list . . . 10—
Preveliki listi:
 1. list . . . 10—
 2. list . . . 10—
 3. list . . . 10—
 4. list . . . 10—

Preveliki listi:
 1. list . . . 10—
 2. list . . . 10—
 3. list . . . 10—
 4. list . . . 10—

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Preveliki listi:
 1. list . . . 10—
 2. list . . . 10—
 3. list . . . 10—
 4. list . . . 10—

Angleži in Francozi gospodarji v Solunu.

Četvero-porazom utrjuje z mrzlično naglico Solun in okolico. — Zmaga nevtralistov pri grških volitvah. — Angleži in Francozi pri Dardanelah poraženi. — 20.000 avstrijskih ujetnikov v Albaniji. — Na italijanski fronti nobenih posebnih dogodkov. — General Pau „nadzornik“ ruskega armadnega vodstva.

Praznik miru in ljubezni.

Zopet je prišel Božič, milosti polni praznik miru in ljubezni. Zopet nas vleče sree k betlehemskim jaslicam. Toda smemo stopiti k njim, poklekniti pred nje? Uho naše vere sliši angelske glasove, razlega joče se nad betlehemskimi jaslicami: Mir na zemlji ljudem, ki so dobre volje. Mi pa smo sredi vojske, ki razdeja Evropo. Naše uho se je že privadilo na hrušč in trušč svetovne vojne.

Nekdaj je Božič bil praznik veselja, ker je bil praznik miru in ljubezni. Lani pa je vojska na ta praznik, ki se drugičkrat leskeče najpristnejše krščanske radosti in ljubezni, pritisnila črno kopreno, ki se še tudi letos ni odlepila od njega, vsled česar ne moremo ne z očesom ne s srcem zazreti in začutiti njegove svetlobe in njegove milobe.

Se vedno se zemlja kadi prahu in dima in ružeča človeške krvi, ki je tekla in še teče ne v curkih, ampak v potokih. Se vedno divjajo valovi sovraštva, nesreče in gorja okoli narodov in držav. Strašni glas bojne troblje še vedno buči preko Evrope.

Ko se je Sin božji porodil na svet, je bojna troblja onemela. Tempelj boga vojske je bil zaprt. Nazunaj je vladal mir na zemlji. In vendar je tudi takrat bila vojska, vojska ljudi zoper Boga, sovraštvo toliko ljudi proti Najvišjemu.

In ravno zato je Sin božji prišel. Tej vojski ljudi z Bogom je hotel storiti konec. In ker mora v vsaki vojski teči kri, je božje Dete že v jaslicah ponudilo nebeškemu Očetu svojo srčno kri: „Pri svojem prihodu na svet pravi: Daru in žgalne žrtve nisi hotel, telo pa si mi pripravil. Glej, prihajam, o Bog, da storim Tvojo voljo“ (Hebr. 10, 5—7). Že v jaslicah je božje Dete na svoje srčece pritisnilo krvavi križ.

Prineslo je človeštvu najdragocenejši mir, mir z Bogom. S svojo nežno, pa vendar vsemogočno roko je raztrgalo mejo, ki je bila med nebese in zemljo. To je pravi in pristni božični mir. Kar bo ob koncu te vojske prva vest o miru, to je bil prihod betlehemskega Deteta za hudi in nevarni boj človeštva z Bogom. Kako se bomo razveselili iz dna svoje duše, ko bo po teh bede in stiske polnih dneh in mesecev sve-

lovne vojske zadonela prva rešilna beseda pravičnega in blagodejnega mira!

In tudi ta beseda je doma pri betlehemskem Detetu. Ob Kristusovem prihodu je bil svet razdvojen. Narode je ločilo samoljubje, grabežljivost, napuh in sovraštvo. Črtili so se med seboj. Nič skupnega niso hoteli imeti s seboj. Židje so sovražili pagane, pagani pa žide. Rimljani so z brezmejno ošabnostjo gledali na podjarmljene narode, katere so prezirljivo in zaničevalno imenovali barbari. Samoljubni nacionalizem je narode obdal kakor z visokim zidom.

V to noč napuha, samoljubja in sovraštva pa je naenkrat zasijala svetla zvezda betlehemska. V ta svet, poln zavisti in prepira, postavijo nebeški krilateci jaslice z božjim Detetom. In to Dete izteza svoje ročice in bi rado v ljubezni objelo vsa srca. Tukaj so doma glasovi miru, ker tukaj vlada ljubezen!

Zato pa hočemo ravno o letošnjem Božiču, ko valevijo po svetu valovi sovraštva in nesreče, poklekniti pred betlehemske jaslice, nad katerimi kraljuje božji mir, ter še gorečnejše moliti ko drugaj leta: Božje Dete, bodi Ti naša tolažba, naša ljubezen, naš mir!

Vprašanje avstro-ogrskega grba v hrvaškem saboru.

Hrvaški sabor je bil sklican na zasedanje dne 20. decembra. Poslanci-vojaki so dobili dopust in se v uniformi udeležujejo sej. V seji dne 21. t. m. je stavil poslanec Cerovac, član večine, interpelacijo glede novega skupnega grba, v katerem ni izražena politična in državnopravna individualnost kraljevin Hrvaške, Slavonije in Dalmacije, zajamčena v nalogi iz leta 1868. Na interpelacijo je odgovoril ban Skerlec sledeče: Ker se pri sestavi teh novih grbov ni v zadostni meri upoštevalo državnopravno stališče kraljevin Hrvaške, Slavonije in Dalmacije, oziroma ker se ni zadostno oziralo na dotična pozitivna določila naše pogodbe iz leta 1868, ni on (Skerlec), svest si državnopravne in politične važnosti te zadeve, puščal v nemar te reči, temveč je storil tozadevne primerne korake pri merodajnih činiteljih. V pogovorih z ministrskim predsednikom je dobilo hrvaško stališče načeloma popolno za-

doščeno. Zlasti je ministrski predsednik (Tisza) priznal, da novi mali avstro-ogrski grb ni bil izgotovljen v smislu teh določil, toda ne morda zaradi tega, kakor da bi se hotelo prezirati našo nagodbo, a marveč iz vzroka, ker so obstojale, kakor se je izjavil ministrski predsednik grof Tisza, gotove težkoče.

Ker so hrvaški poslanci zahtevali, da se nemudoma reši to vprašanje, je prišlo sporazumno do sklepa, da more rešiti to vprašanje na najbolj primeren in najbolj pravilni način; nalašč za to sklicana regnikolarna deputacija. S tem je prišla ta zadeva na oni tir, na katerem se je to vprašanje, ki bi bilo utegnito kaliti medsebojno razmerje med Hrvaško in Ogrsko, rešilo v obojestransko zadovoljnost. Zbornica je vzela odgovor bana Skerleca z zadovoljstvom na znanje.

Iz govorov v ogrski gospodski zbornici.

V ponedeljek, dne 20. decembra, je bila seja ogrske gospodske zbornice. Po rešitvi raznih manjših zakonskih predlog je zbornica prešla k razpravi o indennitetni predlogi.

Član ustavne stranke grof Szechenyi je govoril najprvo o šolskih vprašanjih. Govornik je pred vsem kritiziral, da vlada kljub postavnim določilom v konfesijonelnih šolah dovoljuje verski poduk v maternem jeziku, s čimer se zadržuje širjenje madžarskega jezika. Govornik je velik prijatelj nemškega naroda, a mu vendar ni ljubo, da bi se nemščina v toliki meri podučevala, kakor to naučni minister namerava. Szechenyju nikakor ni po godu, da bi se na ta način pričelo z germanizacijo. Govornik sproži misel, naj bi se v srednjih šolah polagala večja važnost na slovanske jezike. Končno omenja grof Szechenyi željo po miru, ki se pojavlja tudi že na Angleškem in katero je v angleški zbornici javno povdarjal lord Beresford. Ta glas se bo, tako pričakuje govornik, ponavljal, kajti v prvi vrsti je sedaj od Anglije odvisno, da se neha strašno prelivanje krvi. Ako Anglija hoče mir, bo gotovo porabila za to ugodno priliko. Čim dalje bo vojska trajala in čim več mož belega plemena bo v tej vojski izkrvavelo, tem večja bo nevarnost, ki nam preti od žpltega plemena. Že ta okolnost mora vzbuditi evropske narode, da začnejo misliti na mir.

LISTEK.

„Mir ljudem na zemlji“?

(K. o. b. ž. č. m. sv. ita.)

—v—. In zopet je prišla blažena božična noč! Zopet se bo razlegal milobni spev angeljev: „Mir ljudem na zemlji“, a ravnotako zopet zločni spev Angležev: „Vojsko šele začnemo spomladiti!“ V Betlehemu, v „hiši kruha“, se rodi knez Miru, v Evropi, v hiši pičlega kruha, se pojavlja knez vojske. Po vseh krščanskih hišah se bo pelo: „Tiha noč, sveta noč, Vse že spi . . .“, a v istem času se bodo razlegala iz strelskih jarkov: „Kjer hrabrost in zvestoba, Na straži v bran stoji, Beži sovražna zloba, In skrivna moč drži, Tovarši, lahko noč!“

In vendar je Knez Miru obljubil, da „bo narode sodil in veliko ljudstvo svaril, in bodo meče v lemeže in svoje sulice v srpove pokovali: nič več ne bo narod zoper narod meč vzdigoval, in tudi se ne bodo dalje več za vojsko vadili“ (Iz. 2, 4). Ta mesijanski mir bo tako splošen, da bo prešel celo na ce-

lo naravo: „Volk bo pri jagnjetu prebival, in leopard bo pri kozliču ležal; tele in lev in ovca bodo skupaj hodili, in majhen deček jih bo gonil . . . In otrok, še pri prsih, se bo igral nad modrasovo luknjo, in odstavljeni bo svojo roko v baziliskovo dupljo vtikal. Ne bota škodovala, ne morila na vsem mojem svetem hribu, ker je zemlja polna spoznanja Gospodovega“ (Iz. 11, 6—9).

Zadnja misel nam pove, kdaj bo tak mir na zemlji, namreč tedaj, ko bo „zemlja polna spoznanja Gospodovega“. Ker še pa tega ni, nam poleg betlehemskega mirovnega speva: „Mir ljudem na zemlji“ doni na ušesa krik radi betlehemskega umora nedolžnih otrok: „Glas se je slišal v Rami, jok in velik prik; Rahela je jokala po svojih otrokih, in se ni dala utolažiti, ker jih ni več“ (Mat. 2, 18).

Kakor nam betlehemiški mir kali betlehemiški umor, tako nam svetovni mir kali svetovni umor: kakor se Rahela ne da utolažiti radi betlehemskega umora, tako je neotolažljiva tudi evropska mati radi umora evropskih mož in mladeničev.

Čudno pa je, da so nebeški krilateci prepevali: „Mir ljudem na zemlji“, potem ko sta sv. Jožef in

Marija skusila nič manj kot udobni božični mir. Na povelje cesarjevo sta morala zapustiti domačo hišo, na tuji zemlji si iskati prenočišča, prenočiti v revni zemeljski votlini — brez mize, stola, postelje in ognjišča, ravno tako kakor naši vojaki v svojih zemeljskih luknjah. Pa sta vendar občutila v svojih srcih oni nebeški mir, ki ga svet ne more dati, pa sta vendar imela trdno upanje v boljše, mirne čase.

Tako pa naj prinese tudi našim ljudem doma, in vsem vojakom na samotnih stražah sveta božična noč vsaj v njih srca oni blaženi, sveti mir, ki ga svet ne more dati in ga zamaš iščemo po svetu, naj pa jih prešine tudi s sladkim, trdnim upanjem, da pride kmalu svetovni mir. Z zahvalo, da nam je Knez Miru prinesel s svojim rojstvom vsaj že dušni mir, Ga prosimo iskreno, naj nam pošlje kmalu tudi že drugi mir, da bodo naši možje in mladeniči, če že ne za vedno, ako še ni dopolnjen apokaliptični, mesijanski čas, vsaj za nedogleden, dolg čas spremenili „sulice v srpove ter meče v lemeže.“ Knez Miru! Daj, da se bo tudi z ozirom na vojsko razlegalo kmalu po vsej zemlji: „Slava Bogu v višavah in mir ljudem na zemlji!“

Grof Robert Zselensky je izjavil: Ko bodo naši sovražniki uvideli, da so njih napor, nas poraziti, zaman, šele tedaj se bo lahko govorilo o miru, prej pa ne. Prvi korak za mir morajo storiti naši sovražniki. Smešno je, če se trdi, da je nemški militarizem kriv vojske. Govornik je nato govoril o draginji, katero smatra on kot naravno posledico vojske. Tudi v Nemčiji imajo draginjo in tudi tam se vladi isto očita kot pri nas. Popolnoma neutemeljeno je, ako industrijalni krogi hočejo kmetijstvu naprtiti krivdo na draginji. Govornik se je končno izjavil proti razširjenju volilne pravice, katero zahtevajo nekateri poslanci in nekatere stranke.

Grof Rafael Zichy je opozarjal vlado na veliko umrljivost otrok na deželi.

Minister notranjih zadev Ivan Sandor izjavlja, da navdaja velika umrljivost otrok tudi vlado z veliko skrbjo. Vlada je že poslala svoje uradnike v te kraje na deželi, kjer je umrljivost otrok največja, da se na licu mesta poučijo o pravih vzrokih tega nesrečnega pojava. Majhna sredstva v tem oziru ne zadostujejo, država in družba morata poseči vmes in vsa sredstva porabiti, da se varuje otroke. Vlada je pripravljena, po vojski z dalekosežnimi varnostnimi pripravi skrbeti za otroke.

Grof Ivan Hadik (ustavna stranka) je v poleniki z grofom Zselenskyjem izjavil, da splošni volilni pravici ne bo sledila korupcija. Znano namreč je, da je korupcija le tam doma, kjer je vse podvrženo nadvladi posamezne stranke. Govornik sicer ni pristal radikalno razširjene volilne pravice, toda od razširjenja volilne pravice, katera bi širše ljudske sloje pritegnila k postavitvi, pričakuje ozdravljenje notranjepolitičnih razmer.

Grof Tisza, ki je radi močnega prehlajenja le s težavo govoril, je izjavil, da nismo bili mi tisti, ki smo pričeli z vojsko; ko pa se je že enkrat pričelo z vojskovanjem, moramo to borbo izvajati do konca, in s tisto odločnostjo, katera je že pripela zmago na naše zastave. Na vprašanje, kako dolgo bo trajala vojska, more odgovoriti le tisti, ki je vojsko izsilil. Mi bomo vojsko vodili naprej, dokler bodo naši sovražniki sprevideli, da vsako nadaljevanje vojske pri naša človeštvu le nepotrebne brezsmotrene težave, ne da bi s tem sovražniki le za ped prišli bližje svojemu cilju. Po poldrugem letu, kar traja vojska, so naši sovražniki na jasnem, da cilja svojega vojskovanja ne morejo doseči. Sovražniki pa so si lahko tudi na jasnem, da bo naša zmaga jamstvo za naš obstanek in našo varnost, nikakor pa ne bo napad na obstanek drugih evropskih vevlasti. Danes je vsako nadaljevanje vojske od naših sovražnikov popolnoma brezsmotreno prelivanje krvi, popolnoma nesmiselno zapravljjanje moči. Danes je vsaka kaplja krvi, ki se še preljuje v tej resni strašni borbi narodov, zaman prelita in vpije do neba! Odgovornost za to pa nosijo tisti, ki so ta za celi svet strašni udarec izzvali iz sebičnih namenov in ki nočejo, da bi prenehala ta borba.

Stališče nemške socialne demokracije.

V seji nemške državne zbornice dne 21. decembra je pri razpravi o novem desetmilijskem vojnem posojilu poslanec Ebert v imenu večine nemške socialdemokratske stranke podal sledečo izjavo: Socialdemokratska stranka je že od pričetka te svetovne vojske uporabila svojo voljo in svojo moč za to, da se zavaruje Nemčija v težkem boju proti velikanškemu združenju sovražnikov. Zajedno si je njegova stranka neprestano prizadevala, da se napravi vojski konec ter da se zopet da evropskim narodom toli zaželeni mir. V naše globoko obžalovanje niso imele naša prizadevanja dosedaj zaželenega uspeha. Na nekaterih mestih se je pojavilo nekaj malo upanja. V Angliji in Franciji naraščajo glasovi, ki se upirajo zoper nadaljevanje vojske in ki zahtevajo čašten mir. V nepristranskih državah se je večkrat že sprožila misel, da bi se pričelo posredovanje za mir. Poglavar katoliške cerkve je izdal v najnovejšem času izjavo v tem smislu. Kljub različnemu svetovnemu naziranju nas veseli, da je prišel tudi od te strani tako resen opomin na narode in vlade. Temu prizadevanju žalibog še vedno nasprotujejo zelo resna dejstva in razne ovire. V Angliji, Franciji, Rusiji in Italiji merodajni krogi in vlade žalibog še nočejo priti do spoznanja, da vse njihove zveze v stanu premagati Nemčije in njenih zaveznice. Še vedno gojijo upanje, da bi se utegnili vojskino srčca obrniti na drugo plat vsled zbiranja novih armad, ali pa vsled gospodarske onemoglosti Nemčije. Vodilni možje vojskujočih se držav so izjavljali notri do najnovejših dni, da odklanjajo vsako misel na mir, dokler ni Nemčija uničena. Napram tem dejstvom je neizogibna dolžnost celega nemškega naroda, da ohrani vso svojo odporno silo trdno strnjeno ter da ima pripravljena vsa za obrambo potrebna sredstva, da varuje svoje domove. Mi pa tudi vnovič ugovarjamo v tej uri zoper osvajalne načrte, kojih namen je, podjarmiti druge narode. Vsled tega bi trajno škodo trpela narodna sila in enotnost nemške države, kakor tudi njeni zunanji odnosi, ker bi se položila kal za nove vojske. Nemški narod in njegovi zaveznici so

izvršili tako velika dejanja, da se jih ne more primerjati z nobenimi drugimi. Posrečilo se jim je ne samo postaviti se v bran sovražni premoči in zabraniti preteči pogin, marveč tudi pognati nazaj veliko nevarnost za zapadno evropsko kulturo, ki je pretila od izhoda. Nobenemu naših sovražnikov in nobeni zvezi se ne bo posrečilo premagati nemški narod in ga ovirati v razvoju. Na naši strani je želja, da se oprime nemški narod vsake možnosti za mirovno pogajanja, kajti Nemčija je vsled svoje moči zavarovana proti vsakemu krivemu tolmačenju mirovne pripravnosti. Le na ta način se morejo izpolniti neoddatne zapovedi človečanstva.

Nato je poslanec Geyer v imenu socialdemokratske skupine, ki šteje 19 članov, podal izjavo, v kateri odločno obsoja delovanje aneksijskih politikov ne samo pri sovražnikih, ampak tudi v Nemčiji. Uspeh obetajoča mirovna pogajanja so mogoča le samo na podlagi, če se ne stori nasilstva nobenemu narodu, če se varuje gospodarska in politična samostojnost vsakega naroda ter če se odreče vsakojakim osvajalnim načrtom. Ker se nahaja Nemčija s svojimi zaveznicami v ugodnem vojnem položaju, je naloga nemške vlade, da stori prvi korak za mir. Govornik in njegova stranka ne moreta spraviti v sklad željo po miru, ki se pojavlja po vseh deželah, in nasprotovanje zoper vse osvajalne načrte s pritrditvijo novemu vojnemu kreditu, in zato bodo glasovali proti novemu kreditu.

Pri nato se vršečem glasovanju je bila sprejeta vladna predloga glede najetja posojila v znesku 10 milijard mark z vsemi glasovi proti 19 glasovom nemške socialne demokracije.

Rumunska matematika.

„Nowa Reforma“ šteje 633 nam podaja pod tem naslovom sledeče zelo zanimive misli. Dva rusofilska leva v Rumuniji, Take Jonescu in Filipescu, rjoveta sama — v pustinji. Kolikor bolj so se bližale čete Bolgarov in osrednjih sil Grčiji in Albaniji, toliko nižje je padalo valovje rusofilstva v Rumuniji. Zadnji pevec ljubezni do Rusije udarjajo bolj poredkoma na strune, ki so pred kratkim donele zelo bojevitost.

Skraino realistična politika Bratiana, ki je računala samo z dejstvi, začena roditi sadove. Že prvi dan svetovne vojske je povedal Bratianu, da pojde s silnejšim — ker pa še ni tedaj vedel, kdo da je silnejši, je čakal, opazoval in primerjal. Da je to opazovanje bilo zelo bistro, spoznamo iz dejstva, da je rumunska vlada stala trdno kot skala proti vsem obljubam entente. Obljube so bile res vabljive. Ententa je napovedala uničenje Avstro-Ogrske in odprtje Dardanel. Pred Rumunijo so polagali ententini agenti in diplomati najokusnejše kose pečenke na novo ustreljene zveri: Sedmograško, Bukovino, narodno zjedinenje, prosti izhod skozi Dardanele iz hiše ujetništva itd. Dasi je imela rumunska vlada veliko poželjenje do teh okusnih kosov, vendar je požirala samo sline, vedoč, da še skače zverina v gozdu. In je čakala. Tudi tedaj je še čakala, ko so imeli navidezno ruski lovcu in gonjači plen v rokah. To je bilo lanskega decembra. Čez divje bukovinsko pogorje se je udiral ruski val v oni tihi kotiček, kjer se stekajo meje Avstrije, Sedmograške in Rumunije. V tem gorskem zatišju je menda čakala Rusija na „rendez-vous“ z Rumunijo. Ob enem je bila tedaj tudi ustavljena naša ofenziva v Srbijo, Belgrad je morala naša vojska opustiti. V Bukarešti so zelo pozorno motrili vse te dogodke in — čakali dalje. Saloni ruskega poslanika Koziel Poklewskega v Bukarešti so postali pribežališče tistih rumunskih politikov, ki so se sramovali dela. Francoski šampanjec, ententino zlato je teklo v potokih. Ta in oni je obogatel pri tem. Godbe so igrale dan za dnevom vse četverosporazumove himne, francosko časopisje je vodilo vse mišljenje, a Bratianu je čakal neomahljivo dalje.

Mesca maja je skočil izza vogla Lah. Evropski krogi so preresetavali in govorili o neki latinski zvezi med Italijo in Rumunijo. Obiski rumunskih politikov v Rimu, laških v Bukarešti, vse to je potrjevalo to mnenje. Pa bilo je le govoričenje. Bratianu je čakal dalje. Njegov bistri pogled je spoznal vse prevare in vsa zapeljevanja, ki so se skrivala za zavesami. Iskal je čisto resnico, ker je ni našel, je čakal naprej!

Danes se o vsem tem več ne govori. Danes uvidevajo najognjevitější rumunski intervencionisti na korist četverosporazuma, kako krhki so bili temelji njihovih računov in upov. Danes tudi ententini diplomati nimajo Rumuniji kaj povedati. Toda kakor je Bratianu previdno presojeval vrednost lanskim ruskih zmag, tako tudi danes še vedno čaka, da se situacija na strani osrednjih sil popolnoma zbistri. A

ne sam, pa brat njegov, Vintila, je nedavno povedal, da vojska še ni razjasnila situacije tako, da bi se mogla Rumunija brez nevarnosti izjaviti za eno vojujočo stran. Sicer so v merodajnih rumunskih krogih mnenja, da še bo vojska dolgo trajala, a dolga vojska bi naložila Rumuniji prevelike žrtve. Zato čaka dalje, pa z orožjem v roki, v sreču pa s trdnim namenom, ga tedaj rabiti, kadar se vojna premoč popolnoma prevaga na jedno stran in ko ne bo več nobenega dvoma, da se bo vojska kmalu končala. Takemu realizmu ne moremo dosti predbacivati. Ta realizem hoče doseči, da gre Rumunija z onim, ki bo brezdvomno zmagal. Pred mescem je jela Rusija groziti čete v pomoč Srbiji; pa rumunska vlada je dala v Petrogradu spoznati, da hoče popolnoma nedotaknjeno nevtralnost ohraniti, in je ob enem zaprla Donavo z minami.

Ruske vojske še zdaj v veliki množini stojijo ob Prutu, pa iz drugega namena. Utrjujejo mejo, da bi jih od rumunske strani ne prehitelo kakšno presenečenje. . . . Ob enem je prodala Rumunija centralnim silam 50.000 vagonov žita. Neizmerno visoka cena tega blaga izključuje vsako filantropijo te kupčije.

Navzlic temu je med razmerjem Rumunije do Rusije in do osrednjih sil zdaj takšna razlika, kakor med mino, ki plava po Donavi, in vagonom pšenice, ki se pelja proti Avstriji. Izključeno je, da bi danes pristopila Rumunija k ententi. To bi bil njen samoumor. Ker je rumunska politika oprta na silo in računa le na faktorje moči, bo šla tudi s silo. Ta sila je na strani Avstrije in Nemčije. Rumunija vidi to jasno, pa še čaka s svojo preizkušeno potrpežljivostjo, da ta sila tako zraste, da ne bo več dvoma o njeni zmagi. Ko se to zgodi, bo Rumunija morala pristopiti, da se ohrani ravnotežje med njo in povečano Bolgarijo. „Odškodovanja“ za sebe more Rumunija iskati le za Prutom, zato more Evropa njen pristop v boj pričakovati z isto mirnostjo in gotovostjo, kakor se pričakuje navadnih pojavov v naravnem razvoju. G—c.

Rumunsko žito.

„Aduverul“ poroča, da se je pri bolnem Bratianu vršilo posvetovanje finančnega in poljedelškega ministra in predsednika žitne komisije glede izvoza žita v Avstrijo in Nemčijo. Bratianu je rekel, da Rumunija odločno zahteva, da se izvozne premije plačajo v zlatu Rumuniji in ne v Berlinu na račun rumunske vlade, kakor si to želite osrednji sili.

Štiri tovarne za rumunsko strelivo.

„Dreptatea“ javlja, da bodo v okolici Bukarešte v 14 dneh začele izdelovati strelivo štiri nove tovarne.

Bolgarsko-srbsko bojišče.

V ospredju zanimanja stoje sedaj ne toliko vojna podvzeta, kolikor grške volitve za državni zbor. Četverosporazum nima veliko povoda, da bi bil zadovoljen z izidom teh volitev. Zmagala je namreč z veliko večino stranka nevtalstov, katerim načeluje minister Gunaris. Na drugi strani pa je tudi treba zabeležiti dejstvo, da je Gunaris velik prijatelj Venizelosa. Iz tega se da sklepati, da Grčija ne bo zapustila pota delnih koncesij napram četverosporazumu. Med tem ko je na Grškem zvenketalo politično orožje, so Angleži in Francozi pridno utrjevali Solun. Ob enem so sprednjo fronto od Karamlija do Salmanlija utrčili z drugo obrambno črto, ki so jo priredili nekoliko zadaj za prvo.

Da so se Angleži in Francozi že precej udomačili v Solunu, se da spoznati iz novejših poročil, ki pravijo, da si bodo Solun sploh prisvojili ter iz njega napravili nekaj drug Gibraltar. Angleško-francosko armadno vodstvo neprestano izkreuje nove čete v Solunu ter tudi ono moštvo, katero je odtegnilo z Ari Burnu na galipolskem polotoku, spravlja zdaj v Solun.

Velikansko taborišče ob Vardarju.

Milanski „Corriere della sera“ poroča, da je dolina reke Vardar od bolgarske meje t. j. od kraja Ardzan do jezera Amatovo spremenjena v velikansko, z okopi zavarovano taborišče z mnogoštevilno arti-

lerijo ki se ne nepristano ojačuje in z ogromnimi zalogami municije iz Anglije so dale tudi lokomotive in železniški vozov.

Angleži in Francozi hočejo postati polni lastniki Soluna.

„Südslavische Korrespondenz“ poroča iz Aten: Poročilo, da bi bil Solun od ostalega sveta ločen in da bi bil angleško-francoski generalni štab pozval tuje konzulate, naj zapustijo mesto, ne odgovarja resničnim dejstvom. Pač pa se trudi četverosporazum, da bi dobil Solun popolnoma v svoje roke ter vse grške oblasti odstavljal. Istočasno zahteva general Sarraill, da se mu naj izročijo grške utrdbе, posebno one na rtu Karaburnu, po katerih je vhod v pristanišče ogrožen. Grške vojaške oblasti so se do sedaj branile te utrdbе izročiti. Gotovo pa ni, ali se bo z ozirom na obstoječi položaj mogel vzdržati grški odpor.

Odhod naših konzulov iz Soluna.

Iz Soluna poročajo: Nemški, avstrijski, turški in bolgarski konzul so zapustili Solun ter se preselili v Bitolj.

Francozi in Angleži se bojijo padca Soluna.

V »Guerre sociale« zahteva Cherradame, da ententa iz Soluna napravi trdnjavo. V članku »Če izgubimo Solun«, piše o katastrofah:

1. Zavezniki bi izgubili neznansko denarja, ker bi bilo njihove ekspedicije konec.
2. Bili bi ob 200.000 do 250.000 srbskih vojakov.

3. Če žrtvujejo Srbijo, bi njihov moraličen ugled na Balkanu občutno trpel, Grška in Rumunija bi stopile na stran osrednjih sil in Rusija bi prišla v resno nevarnost.

4. Kralj Konstantin bi dovolil, da se Nemci polaste najvažnejša temelja Soluna in da se grška armada na 12 otokih porabi proti Italiji. Raztrgana grška obala bi bila idealno zavetišče nemških podmorskih čolnov. V trenutku bi v Sredozemskem morju gospodovali ti podmorski roparji. Angleži bi se morali umakniti iz Dardanel.

5. Pirej je oddaljen 17 ur od Egipta, vsled česar bi se lahko s podmorskimi čolni zaprlo Sueški prekop. Misli se je treba tudi na že pričeto turško-nemško ofenzivo.

6. Če se ententine čete umaknejo iz Soluna, tudi Italija ne pojde na Balkan in Rusija ne bo udarila preko B. sarabije.

7. Proti Rusiji bi tedaj šlo 600.000 do 700.000 Turkov. Perzija bi dala 400.000 dobrih vojakov, Afganistan 500.000 proti Indiji.

Vse te ugodnosti je treba sovražniku iztrgati. Solun je mogoče držati s 150.000 možmi. Če se umaknemo, izgubimo 100.000 Srbov in 100.000 Angežev pri Dardanelah in — kar je najhujše — damo Nemcem 400.000 Grkov, 600.000 Rumuncev in 400 tisoč Perzov. Tedaj 1.400.000 novih vojakov.

Prodiranje Avstrijcev in Bolgarov proti Solunu.

„Köln. Ztg.“ javlja: Italijanski listi so mnenja, da so Bolgari in Avstrijci ustavili svoje bojevanje ob grški meji le radi grških volitev, ker niso hoteli razburjati grške javnosti ter škodovati germanofilskemu kabinetu Skuludisovemu. Čim pa bodo mostovi čez Vardar zopet popravljeni, se bo pričela avstrijsko-bolgarska ofenziva s polno silo ter bo naperjena naravnost proti Solunu.

Francoško časopisje zatrjuje, da bo Skuludis dopustil prodiranje Bolgarov in Avstrijcev na Solun. Bolgari imajo izborna težka artilerija. Železniška proga Solun - Dojran se nabaja v grških rokah. Atenski krogi so prepričani, da bodo četverozvezne čete poražene.

Izid grških volitev.

Po poročilih iz Aten odgovarja izid grških volitev, ki so se vršile dne 19. dec., pričakovanju tamkajšnjih političnih krogov. Venizelosova stranka je bila proklamirala abstinenco, in se oficijalno volitev ni udeležila. Pač pa so mnogi Venizelosti postavili zlasti na deželi »samostojne« kandidature.

Značilno je, da je dobila veliko večino mandatov — 200 od 314 — Gunarisova stranka. Gunaris je bil ministrski predsednik po prvi Venizelosovi demisiji. Zastopal je nevtrarno stališče, vendar pa se je vedno nahajal z Venizelosom v precej korektnih odnosih. Trdi se celo, da sta oba moža osebna prijatelja. Gunaris sedi tudi v Skuludisovem kabinetu in njegove glasove je torej prištevati vladni večini. Izid volitev je vsekakor pokazal, da je naenkrat Gunaris najplivnejši mož grške javnosti in morda pride to tudi v sestavi kabineta do izraza. 52 mandatov so dobili kandidati ostrih antivenizelistov obeh ministrov Theotokisa in Rhalisa ter dr. Dimitrakopulosa. Tudi te glasove je seveda prišteti vladni večini.

Rusi obstreljevali Varno

Brzjavke iz Konstance potrjujejo, da je dne 21. t. m. zjutraj neko rusko brodovje obstreljevalo Varno. Zjutraj ob 6. uri sta pripluli dve torpedovki prei rtu Kali Akra. Ladiji sta poizvedovali do Varne in sta se hitro vrnili. Okolu 8. ure zjutraj so se pripeljale 4 ruske bojne ladje iz Odeze peljale so se do višine Evksinograd in se postavile v bojno vrsto. Sledilo je krepko obstreljevanje do 10. ure, nato so se bojne ladje umaknile. Varnske trdnjave so sprejele boj in so s topovi krepko odgovarjale na ruski ogenj. V mesto je padlo 51 granat. Iz Balčika se je lahko opazovalo, da je bilo navzočih vsaj 30 transportnih parnikov. Sodi se, da so se nameravali Rusi izkrcati pri Ekrene.

Bitka v Črnem morju?

Iz Bukarešta se poroča: Po poročilu lista »Universul« se razvija v Črnem morju v bližini bolgarske obali bitka med turško — bolgarskim in ruskim brodovjem.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

V treh velikih skupinah se je izvršil vpad v Srbijo: v sredini po Moravski dolini, so prodirali Nemci pod Gallwitzem, ob levem boku čez gorato obmejno ozemlje Bolgari pod Bojadževom, ob desnem boku avstrijsko-ogrške čete čez Donavo in Drino pod Kövessom. Naše čete so se po srečno prestalih bojih na in ob Kosovem polju obrnile proti zahodu, da skupno s četami, prodirajočimi iz Bosne, obkolijo Črnogoro. Prodiranje naših čet v goratem črnogorskem ozemlju je združeno z velikimi težavami. Miraz in sneg onemogočujeta naglo napredovanje. Naše čete prodrejo sedaj dnevno 3 do 4 km v sovražno ozemlje. Reko Taro, ki je bila poprej mejna reka med staro Črnogoro in sandžakom, so naši že na večih krajih prekoračili. Večji boji se vrše za mesto Berane ob Limu (severozahodno od Peči). Naši so zavzeli že važne višine na severni strani mesta. Črnogorci in Srbi se krčevito branijo. Beda je med ostanki srbske armade in črnogorskimi četami izredno velika. Italijani sicer dovažajo Srbom in Črnogorcem živila in strelivo, a ta pomoč je preskromna. Zadnji teden so Italijani poslali v Albanijo do 30.000 mož. Ali na pomoč Srbom, ali za razbremenjenje četverosporazuma pri Solunu, se še ne ve.

Srbska armada se nanovo organizira

List »Ranoje Utro« poroča, da so ostanki srbske armade došli v Albanijo, kjer se jih bo začelo korenito na novo organizirati. Najboljše čete, ki so še na razpolago, se bodo zbrale v posebne oddelke, obnovil se bo tudi častniški zbor, in na ta način se bo skušalo četverosporazumu dati na razpolago kolikor mogoče porabno armado, ki pa seveda glede na število ne bo posebno močna.

Mala vojska Srbov v albanskih gorah.

Ostanek srbske armade vodi zdaj malo vojsko v albanskih gorah, a ker so raznik hitro prodira, je popolnoma izključeno, da bi se še dolgo držali. Srbski begunci žive z mesom konj, ki so poginili. Črevlji se strgajo ob ostrih alanskih skalah. Kri zaznamuje pota, po kateri so begali srbski begunci.

Srbski kraljevič je prišel v desetih dneh v Skader brez vsake prtljage. Vojvoda Putnik je tako oslabil, da so ga morali vojaki zadnje dni nositi v Skader.

20.000 avstrijskih ujetnikov v Elbasanu in Tirani.

Iz Budimpešte se poroča dne 22. decembra:

Predsednik ogrskega oskrbovalnega urada za vojne ujetnike, tajni svetnik dr. Daranyi, je brzojavno vprašal kneginjo Ypsilandi v Atenah glede usode avstrijskih ujetnikov, katere so Srbi spravili iz Srbije v Albanijo. Kneginja Ypsilandi je brzojavno odgovorila tajnemu svetniku dr. Daranyiju tole: V Elbasan in Tirano je došlo 20.000 avstro-ogrskih vojnih ujetnikov. Tukajšnji vojnookrbeni urad dela na to, da se dobijo brzojavna obvestila glede usode avstro-ogrskih vojnih ujetnikov. O rezultatu bo budimpeštanski vojnookrbeni urad takoj obveščen.

Ujeti Avstrijci iz Srbije v Italiji in Afriki.

Italijanski in francoski listi poročajo, da bode Srbija odposlala v Italijo 20.000 avstrijskih vojnih ujetnikov. Ali so to tisti vojni ujetniki, ki so bili pritrani v Elbasan in Tirano, poročilo ne pove. Druga poročila pravijo, da je 2000 ujetih Avstrijcev iz Srbije odposlanih v severoafriško pokrajino Tunis.

Avstrijsko-italijansko bojišče.

Na italijanskem bojišču sedaj ni posebnih dogodkov. Vrše se večinoma le artilerijski boji in praskne prednjih čet. Pri Boveu in Tolminu smo dosegli nekaj uspehov. Dne 18. decembra so Italijani Gorico zopet močno obstreljevali. Sicer pa si Lahi zdaj ob precejšnjem miru zdravijo prste, ki so si jih opekli v zadnji ofenzivi.

Kalvarije ni mogoče vzeti.

Iz dopisa z goriškega bojišča v »Novinah« 14. decembra: To je bil pravi pekel zadnje dni. Italijani so zbrali svoje topove, silno municijo in poskušajo z vso silo, da bi prodrli. Ali mi se ne vdajemo in se ne vdamo nikdar. To so začeli uvidevati tudi že Italijani. Včeraj je rekel neki italijanski ujetnik: »Mi sami uvidevamo, da Kalvarije ni mogoče vzeti.« Vidimo, da dan in noč je Kalvarija od našega topništva vsa v dimu, ali vaši vojaki se ne umaknejo. Radi tega smo poslali neki dan na Cadorno pismo, naj pride on in njegovi generali, pa bo videl, da se mu ne posreči priti preko Podgore v Gorico.« — Bog nas varuj takega klanja, kakoršne je bilo pred Gorico zadnje dni. Ali naši vojaki se niso umaknili niti za korak. Kakor levi stojijo tukaj in odbijajo sovražnika, pa naj se prikaže v takem ali takem številu. Ako je usojeno, da izginemo vsi kot Leonide, bomo izginili, ali sovražnika ne pustimo na našo zemljo. Te misli je prevzel vsak vojak. Samo preko nas mrtvih more sovražnik dalje, ali ako bi tudi prišlo do tega, mora poprej samega sebi uničiti. Pripoveduje vojak kako je pognal Italijane iz okopov. Približal se je na 30 korakov. Vrgel je na tje sam 50 bomb. In pokaže prst, kako je sključen od vziganja in metanja bomb. Opisuje javkanje med Italijani: Mama mia! Ajuto fratello!... Pred kratkim so Italijani privezali nekega svojega vojaka k drevesu. Morda je kaj zakrivil, ali mi nismo hoteli soditi. Tako je bil privezan ves dan. Samo pomeriti bi bilo treba — ali nam ni ničesar naredil, naj živi!

Naši iztrgali Italijanom prednjo postojanko

V ozemlju okrog Boveca se vrše boji med našimi in italijanskimi prednjimi stražami. Kakor priznava italijansko uradno poročilo dne 21. decembra, so naši iztrgali sovražniku prednjo postojanko ob potoku Koritnica. Italijani so del izgubljenih postojank s silnim protinapadom zopet priborili nazaj.

„Mi hočemo zmagati.“

»Corriere della sera« prinaša članek z naslovom: »Zmaga nad nami samimi«, v katerem toži, kako raste nagibanje Italijanov h kritičnemu pesimizmu in poziva, naj se združijo italijanski poštenjaki v obrambo domovine z geslom: »Mi hočemo zmagati.«

Italijanski fregatni kapitan obsojen.

Vojaško sodišče v Speciji je obsodilo italijanskega fregatnega kapitana di Stefano na izgubo šarže, ker je zalagal neko trgovsko tvrdko v Turinu s prepovedanim blagom.

Generalni pobočnik laškega kralja ustreljen kot veleizdajalec?

Milansko časopisje je 18. t. m. svarilo občinstvo, naj ne veruje povsod razširjenim govoricam, ki jih ni mogoče ponavljati. Govorilo se je namreč, da so radi veleizdaje ustrelili kraljevega generalnega pobočnika.

Prejšnji Sonninov program.

Naslovni škof dr. Frankovič priobčuje v neki madžarski reviji študije k zgodovini trozveze in piše med drugim: »Sonnino, ki je bil v tistem času vodja stranke »Centro parlamentare«, sestavljene sicer iz malega števila, ali za to zelo nadarjenih in odličnih mož, je obelodanil sedemnajst dni po dogovoru v Tunisu — dne 29. majnika 1881 — svoj novi program. V tem je Sonnino določil italijan-ki politiki dva cilja, katerih prvi je zahteval, da se Italija opira na prijateljstvo Anglije, drugi pa, da pride do ožjega prijateljstva z Nemčijo in Avstro-Ogrsko. Nas ne ločujejo — je rekel Sonnino — od Nemčije nikaka navzkrižja v interesih. Le skupni interesi v prvi vrsti ohranitev miru in zavračanje pohlepnosti Francije, nas vežejo z Nemčijo in Avstro-Ogrsko. Čim razpršijo nezaupanje, ki vlada v Avstro-Ogrski proti nam, ne bo več nikakih ovir proti temu, da se sklene italijansko-nemška zveza. Radi tega je treba iztrebiti upravičeni sum, da bi bila naša politika na škodo onim, pri katerih iščemo prijateljstva. Vprašanje italijanske iredente je treba izločiti.

Dalje je izvajal Sonnino, da je Trst za Avstro-Ogrsko kakor tudi za Nemčijo največje koristi, da mešano prebivalstvo tega mesta z gledišča narodne ideje ne upravičuje italijanskih zahtev ter da posest Trsta nima za Italijo nikake vrednosti. O vprašanju Trentina bi se moglo sicer drugače misliti, ali tudi tu so interesi Italije mnogo manjši, nego je ohranitev prijateljstva z Avstro-Ogrsko. To prijateljstvo zagotavlja Italiji svobodno razpolaganje s svojimi silami ter daje besedi Italije važnost v evropskem koncertu. »Ako hočemo, da bomo v Evropi faktor, moramo biti resni ter opustiti otročjo politiko, ki nas dela slabotne, dočim povzroča Avstro-Ogrski neprimernosti. Prijateljstvo z Avstro-Ogrsko je neizogiben pogoj za plodnost našega političnega delovanja. Ako bi ostali izolirani, bi pomenjalo, da smo uničeni!«

Tako je govoril Sonnino leta 1881! A danes, kako govori in dela sedaj?! Ruši vse, kar je tedaj označal kot največjo potrebo in neizogiben pogoj za uspevanje Italije. Interesantno poglavje to. Morda se povrnemo k njemu, sosebno z ozirom na tedanjo sodbo Sonnina o zahtevah iredente po našem Trstu.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Dan za dnevom prihajajo poročila, da se Rusi pridno pripravljajo za novo ofenzivo, ki bi se naj že v kratkem pričela. Nekaj resnice menda bo na teh vesteh, ker močne ruske patrulje neprenehoma otipavajo našo fronto in ker so tudi naši zrakoplovci opazili za fronto živahno gibanje ruskih čet. Poroča se, da so Rusi čete, ki so jih imeli pripravljene v Besarabiji zoper Bolgarijo, poslali proti severu. Ob bukovinski meji so se dne 19. in 20. decembra severno od Černovic vršili boji med Avstrijo in Rusi. Naši so Ruse vrgli nazaj. — Car je poslal v pokoj poveljnika severne armade generala Ruskega, baje zaradi njegove »bolezni«. Splošno pozornost vzbuja dejstvo, da ostane francoski general Pau za čas vojske stalno v ruskem armadnem vodstvu, da nadzira vodstvo ruskih armad.

General Pau ostane pri ruskem armadnem vodstvu.

»Voss. Ztg.« poroča iz Stockholma:

Listov poročevalec je izvetel o novi misli francoskega generala Paua v Petrogradu. Prvotni poizkus generala Paua stalno ostati pri ruskem armadnem vodstvu, se je svojčas radi odločnega ugovora velikega kneza Nikolajeviča ponesrečil. General Pau je takrat carju priporočal upad ruskih čet v Rumunijo, ako bi se Rumunija takoj ne postavila na stran Rusije. Car pa je tedaj Paujev načrt odklonil. Sedanji obisk generala Paua pa je skorogotovo znamenje, da bo Pau ostal pri ruskem vrhov-

nem vodstvu in da je ravno on tista oseba, ki bo vezala rusko, in angleško-francosko armadno vodstvo. Mogoče bo general Pau pripravljal nameravano ofenzivo na ruske bojišče, katero je že pri svojem prvem obisku priporočal, a ni mogel prodreti s svojimi nasveti.

General Ruski odstavljjen.

Ruski car je odslovil generala Ruskega, dose-danega vrhovnega poveljnika severne ruske armade in ga poslal v pokoj. V dotičnem pismu se navaja kot vzrok generalova bolezen. Drugi pa vedo povedati, da je ta bolezen Pariz, kateremu ni Ruski ugajal, ker se v vojnem svetu četverosporazumovem ni hotel udati. Odslovljenega generala Ruskega so smatrali za enega najboljših generalov ruske armade.

Japonska glavna zalagateljica Rusije.

Iz Petrograda se poroča: Ruski vojni minister je naznanil časopisju, da je Rusija naročila na Japonskem za leto 1916 več kakor polovico dobave svojih potrebščin na municiji za rusko armado.

Nemško-francosko bojišče.

V Vogezih (ob Alzaciji) se vrše zdaj huđi boji med Francozi in Nemci za višinsko postojanko Hartmannsweilerkopf. Nemci so to postojanko v sedanjosti vojski že večkrat izgubili, a si jo zopet s protinapadi priborili nazaj. Tako so jo tudi pretekle dni izgubili in jo zopet pridobili.

Na ostali fronti razun močnega artilerijskega dvoboja nič posebnega.

V angleškem armadnem vodstvu se je zopet zgodila sprememba. Dosedanji načelnik generalnega štaba Murray je odstopil. Na njegovo mesto je imenovan generalmajor Robertson.

Boji za Hartmannsweilerkopf.

Za prednjo nemško postojanko Hartmannsweilerkopf v Vogezih se vrše že nekaj časa srditi boji. Dne 22. decembra so Francozi to nemško postojanko tako srdito napadli, da so se polastili glavne točke te postojanke in še kos okopov zraven ležeče postojanke Hilsenfirst. Nemci skušajo izgnano postojanko, ki je za razvoj bodočih bojev velike važnosti, s protinapadi zopet dobiti nazaj. Postojanka Hartmannsweilerkopf je že opetovano menjala svoje gospodarje. Francozi so se že trikrat polastili te višine, a so jo zopet morali prepustiti Nemcem.

Važen vojni svet v Londonu.

»Vossische Zeitung« poroča iz Stockholma dne 22. decembra: Glasom zanesljivih poročil se vrši prvi teden januarja v Londonu zopet posvetovanje zaveznikov, katerega se bosta udeležila za Rusijo general Šilinskij in veleposlanik Izvolskij. Sazonov je poslal Izvolskemu posebne carjeve instrukcije, tako da ima londonska misija Izvolskega prav poseben pomen.

Francosko zrakoplovstvo.

V prvi dobi vojne je doživela Francija na polju vojnega zrakoplovstva hudo razočaranje. Francozi so bili prepričani, da daleč nadkriljujejo nemške zrakoplovce, saj je bila Francija klasična dežela moderne letalstva. Zato so prvotni uspehi nemških zrakoplovcev Francoze upravičeno zbegali, sami sebi niso mogli verjeti, da jih Nemci prekašajo tudi na polju letalstva. Ko so prvi nemški »golobi« bombardirali Pariz, je bil prvi vtis neizmerno začudenje. Začetkom vojne je Francija razpolagala s tri do štiri stotinami zrakoplovcev, toda o priliki prvega velikega nemškega prodiranja je izgubila velik del svojih aeroplanov. Doba, ko je letalstvo iz golega športa postalo vojno sredstvo, je bila prekratka, da bi se bilo tole novo orožje zadostno organiziralo. Ko so izkušnje prve vojne dobe jelo roditi sadove, se je začela tudi cela Francija baviti s sestavo novih letalnih strojev. Bili so časi, ko so po pariških ulicah dan za dnem ropotali težki vozovi, ki so vozili zložena letala, ali pa je letala, opremljena s kolesi, vlekel kak avtomobil. Sedaj ne mine dan, da ne bi nad Parizom patrolirale letalske straže. Vojaška poveljstva sedaj tudi ne štedijo s hvalo, kako je napredovalo letalstvo, kako izborna delujejo lahki in težki zračni križarji,

in pravi francoski bojni aeroplani, katerih imajo cela brodograjska, ti aeroplani so oboroženi s topovi ter imajo več mož posadke. Moštva za to peto vrsto orožja Francozom ne manjka; vsak dan se jih javi po več dvanajstoric namesto onih, ki so bili ranjeni ali ujeti. Namesto prvotnih 300—400 aeroplanov razpolaga sedaj francoska vojska z 2000 letalnimi stroji ter zadostnim moštvom in rezervami. Neprestano prihajajo prošnje za uvrstitev v letalski zbor; na tisoče prošnje že leži po ministrstvih, a vseh ni mogoče sprejeti, ker izdelovanje letal ne more tako hitro korakati, kakor naraščajo ponudbe zrakoplovcev.

Anglija zviša svojo armado za eden milijon.

Angleški ministrski predsednik Asquith je predložil dne 21. decembra angleški zbornici vladno predlogo o zvišanju angleske armade za eden milijon mož. Zbornica je to predlogo sprejela enoglasno.

Nov načelnik angleškega generalnega štaba.

Dosedanji načelnik angleškega generalnega štaba Arhiballd Murray je odstopil kot načelnik angleškega generalnega štaba in je dobil poveljstvo nekega armadnega zbora. Na njegovo mesto je imenovan Viliam Robertson, dosedaj načelnik angleškega generalnega štaba na francoskem bojišču. General Robertson je rojen leta 1860 in se je tudi udeležil že burske vojske, kjer je bil ranjen.

V Franciji zapirajo duhovnike.

List »Nouvelliste« v Lyonu piše na uvodnem mestu, da je preganjanje francoske duhovščine v Franciji še vedno na dnevnem redu, čeprav se nahaja več kakor 25.000 katoliških duhovnikov na bojišču, kjer izpolnjujejo svojo nalogo. Zaprlji so več katoliških župnikov. O velezaslužnem duhovniku Gri-veletu so pisali listi, da je bil zaradi vohunstva obsojen na pet let težke ječe. V resnici se pa nahaja omenjeni katoliški župnik na bojišču in sicer ranjen v neki bolnišnici.

Cesar Viljem lahko obolel.

Iz Berolina se dne 22. decembra uradno poroča, da je nemški cesar radi prehlajenja moral preložiti nameravano potovanje na zahodno bojišče. Bolezen je cesarja Viljema prisilila, da mora za nekaj dni ostati v sobi.

Slovo od Dardanel.

Poraz Francozov in Angležev.

V noči od 18. na 19. december ter predpoldne dne 19. decembra so pričele turške čete po huđi artilerijski predpripravi na ozemlju pri Anaforti in Ari Burnu na polotoku Galipoli krepko napadati angleško-francoske postojanke. Da bi sovražnik zadržal priprave turških čet za napad, je istega dne popoldne z vsemi svojimi silami začel napadati v smeri od Seddil-Bahra (na južnem delu polotoka Galipoli) proti severu, toda ta napad se je popolnoma izjalovil. Angleži in Francozi, uvidevši turško premoč, so z vso naglico ukrcali del svojih čet na ladje. Kljub gosti megli so turške čete zasledovale sovražnika proti morski obali in mu prizadale velike izgube. Tudi plen turških čet je bil velik. Pri Anaforti in pri Ari Burnu ni več nobenega angleško-francoskega vojaka. Pri napadu na Anaforto so se zopet izkazale avstrijske težke motorne baterije. Vojaštvo, ki so ga Angleži in Francozi imeli pri Ari Burnu, bodo porabili pri Solunu. Od Seddil-Bahra pa Angleži še niso odtegnili svojih vojakov ter jih baje tudi ne bodo. Pogoj je kajpada ta, če jih ne bodo pregnali Turki.

Tižba Angležev

List »Times« piše, da je galipolska vojska bila ena izmed največjih in najznamenitejših napak, ki jih Angleži pomnijo. List se tolaži s tem, da se je umikanje tako dobro posrečilo in piše: Akoravno so angleške čete Suvlabaj in Ari Burnu zapustile, vendar ni nikakega vzroka za mnenje, da so naše postojanke na črti Krithia in rt Helles oslabašane. Polotokova ost je najvažnejša postojanka. Ako nam Turčija zapre morskno cesto, nam na drugi strani omogoči posest rta Helles, da tudi mi zapremo morskno ožino. Turčiji in njenim zaveznikom. To je uspeh, ki je dragocen in so ga Angleži dosegli; cena, katera se je tako dolgo plačala za to, ni previsoka.

Švicarski svet.

V švicarskem narodnem svetu je interpeliral socialist Gredlich, ali misli zvezni zbor sam, ali v

zvezi z vladami drugih držav posredovati, da se skoro doseže premirje in začno mirovna pogajanja. — Zvezni svetnik Hoffmann je odgovoril: Umevamo globo potrebo po miru in imamo hrepenenje za skorajšnji konec grozne vojske. Dokler pa se pri obeh vojskujočih se strankah ne pojavi potreba po miru, tako dolgo bi naše prizadevanje ne imelo uspeha. In zvezni svet meni, da se se danes ni pojavila.

Politične vesti.

Akcija za narodno vzajemnost na češkem. »Jihočeski Listy« poročajo, da so posvetovanja voditeljev čeških strank o bodoči skupni enotni taktiki dosegla uspeh. Večina čeških političnih strank se je sporazumela glede oblike skupnega postopanja in o Božiču ima iziti oficijelna oklica na češko javnost. Tudi v Šleziji so se zadnje dni vršila posvetovanja med zastopniki vsečeških strank v Šleziji o skupnem postopanju. Posvetovanja se je poleg narodnih strank udeležila tudi socialno demokratična stranka. Z zadoščenjem so pozdravili prizadevanja, izhajajoča iz Prage, da bi se ustvarila narodna vzajemnost, in enoglasno so priznali potrebo enotnega postopanja strank v narodnih vprašanjih. V prvi seji so določili podlage, na katerih naj se bodo posvetovanja nadaljevala, posebno o specijelno šlezijskih stvareh.

Konferenca češko-nemških političnih strank. Dne 19. decembra so se sešli v Pragi zastopniki vseh češko-nemških političnih strank h konferenci glede vzpostavitve skupnega zastopstva nemškega dela Češke. Skupščina je soglasno sprejela predlog, ki priznava soglasno za neobhodno politično potrebo, da se svoječasno z ustanovitvijo zveze nemških deželnih in državnih poslancev Češke zgrajena edinstvo vseh nemških strank obnovi, da pride s'ališče nemškega naroda na Češkem in v Avstriji za sedanjost in bodočnost do polne veljave, predvsem pa, da se pojasnijo predstoječa velika narodna in politična vprašanja, ki se tičejo Češke in Avstrije. Namerava se ustanoviti delovni odsek obstoječ iz zastopnikov vseh političnih strank in političnih in narodnih organizacij dežele, dalje iz zastopnikov visokih šol, in ustrije in trgovine. Predpriprave za nadaljne korake se poverijo predsednikom konference.

Poljski socialni demokratje vstopili v poljski klub. »Nova Reforma« javlja: Poljski socialni demokratični poslanci so po pogajanjih z vrhovnim poljskim narodnim odborom sklenili v principu, da vstopijo v poljski državnozborni klub. Zagotovili so jim, da dobe v klubu kot strankarska skupina iste pravice kakor druge stranke. Zastopstvo socialnih demokratov v političnem odboru poljskega kluba se i vede pot m kooptiranja.

Spor v nemški socialni demokraciji. Po seji nemškega državnega zbora dne 21. t. m. je socialdemokratična stranka imela sejo, v kateri je sklenila sledeče: Stranka vidi v odepitvi manjšine kršenje discipline, ki zasluži največje obžalovanje. Postopanje odepitve manjšine uničuje edinstvo parlamentarnega nastopa v najtežavnejšem političnem položaju in se torej mora najstrožje obsojati. Stranka odklanja odgovornost za postopanje odepitve manjšine in za vse posledice. — List »Vorwärts« poroča, da je poslanec Haase, predsednik socialdemokratske stranke v državnem zboru, po končani seji v ponedeljek odložil svoje mesto. Strankino predsedstvo pa si bo Haase pridržal.

Nemčija najme 10 milijard vojnega posojila. V nemški državni zbornici je bila sprejeta vladna predloga za najetje novega četrtega vojnega posojila v znesku 10 milijard.

Buri oproščeni. Iz Johannesburga v južni Afriki poročajo: General De Wet in 118 drugih ujetih Burov, ki so bili obsojeni zaradi veleizdaje, so bili izpuščeni. Denarno globo, ki bi jo moral plačati De Wet, je plačala neka neznana oseba. Oprostitev teh Burov je zopet prav premeten korak angleških gospodarjev.

Raznoterosti.

Dr. Janez Ev. Krek. Na božični praznik praznuje dr. Janez Ev. Krek 50letnico svojega rojstva. Vse svoje velike duševne zmožnosti je ob največji nesebičnosti posvetil dobrobiti in napredku slovenskega naroda. Kot zadružni, socialni in politični organizator je dr. Krek najzaslužnejša in najpopularnejša oseba na Slovenskem. Ves slovenski narod, kateremu je podaril v svojem življenju veliko dobrot, se bo ga

te dni spominjal v molitvi in hvaležnosti. Še na mnogih letih!

Duhovniške vesti s Koroškega. Dne 19. dec. je umrl v Ljubljani č. g. Leopold Kassl, župnik z Breze ob Vrbskem jezeru. — Za vojne kurate za čas vojne so imenovani dr. Franc Botek, kanonik v Gospi Sveti, in Alojzij Nagelschmied, administrator v Svečah, in Franc Savec (Volšperk).

V goriški bogslovni v cisterija skem samostanu v Zaticini, ki je slovesno otvorila pouk dne 9. t. m. ob navzočnosti goriškega nadškofa in ljubljanskega knezoškofa je sedaj 33 klerikov, in sicer 4 iz krške, 10 iz poreske in 19 iz goriške škofije. Otpri so vsi štiri letniki ter so v prvem trije goenci, v drugem jih je 14 v tretjem 11 in v četrtem pet ter štiri cistercijski semenišniki.

Jezikovne težave furlanskih beguncev na Češkem in Moravskem so ravno take kakor naših primorskih beguncev v nemških krajih. Ne manjka smešnih dogodbic. Furlanke si sedaj pri nakupovanju živil pomagajo na ta način, da neso s seboj par zrn ríza, ščep moke ali kosce sladkorja; ko pridejo v prodajalno, odpro pest in trgovci ve, česa že'e.

Kako se kaznujejo obrekovalci v Nemčiji. Neki Žiga Rosner, urednik v Poznanju na Nemškem, ki je obrekoval celo vrsto duhovnikov in drugih oseb ter spravi marsikoga v daljši preiskovalni zapor, je bil zaradi obrekovanja obsojen na šest let težke ječe. Ostra, toa zaslužena kazen!

Celovski župan umrl. V Celovcu je dne 23. decembra po noči umrl namestnik koroškega deželnega glavarja in celovski mestni župan dr. Gustav vitez pl. Metnitz.

Umrl. Dne 23. dec. je v Treptovu (okraj Smichov na Češkem) po enoletni bolezni umrl narodnosocialni poslanec Vaclav Fresl v starosti 47 let.

Nadvojvoda Evgen hrvaškemu saboru. Predsednik hrvaškega sabora Magdič je v seji dne 22. t. m. prečital sledeči brzojavni odgovor nadvojvode Evgena: »Srčno ginjen vsled vspodbudnega pozdrava, katerega je hrvaško-slavonski-dalmatinski sabor poslal junaškim bojevnikom na jugozahodni fronti, se v svojem in v imenu svojih hrabrih čet, med katerimi se hrvaški sinovi vse slave polno udeležujejo vojnih uspehov, najpristrčneje zahvaljujem. Srčno rad bom pozdrav hrvaškega sabora naznanil svojim podrejenim četam«

† Nemški general pl. Emmich. Dne 23. t. m. je umrl v Hanoveru na Nemškem nemški general pl. Emmich v 67. letu svoje starosti. V pričetku svetovne vojske je poveljeval general pl. Emmich nemški armadi, ki je prodirala v Belgijo. Po kratkem obstreljevanju se mu je posrečilo zavzeti močno belgijsko trdnjavo Lüttich, kar je po Evropi vzbudilo kar splošno presenečenje in začudenje. Generala pl. Emmicha se prišteva v vrsto najboljših nemških generalov.

Iz južne železnice. Za postajenačelnika v Brezovicah je imenovan Adolf Štefan, adjunkt v Mariboru; premeščen so: revident in postajenačelnik pri Sv. Lovrencu Alojzij Agrež, za postajenačelnika v Travniku; Ernest Vitori, adjunkt na Grobelnem, je premeščen v Preding; na Grobelno pa pride Ervin Aistrih iz Predinga. V pokoj je stopil Franc Ul ih, učitelj bivše južno-železniške ljudske šole v Studenčih pri Mariboru.

Po smrti odlikovan. Iz Frama se nam poroča: Poročali smo že, da je 22. oktobra letos proti Italijanom padel eden naših najboljših fantov Anton Bezjak. Kakor se nam poroča z bojnega polja je bil naš Tonček po svoji smrti 8. decembra odlikovan z veliko srebrno hrabrostno svetinjo. Slava njegovemu spominu!

Mobilizacija avstrijskih žen. Ženske organizacije, od katerih vojno ministrstvo pričakuje predlogov o uporabi žensk v zaledju, so imele zadnje dni na Dunaju več posvetovanj. Pred vsem skušajo dobiti temelj, na katerem naj bi slonela takozvana ženska mobilizacija. Dosedaj se je razpravljalo o varstvu mater, mladine in otrok, o šolanju žensk, določila se je tudi približno njihova zmožnost za delo, govorilo se je tudi o posvetovalnicah, starosti, zaslužku in prilikah za žensko delo. Vse organizacije so izvolile ožji odbor, ki vodi nadaljnja posvetovanja. Vojnemu ministru se bo na ta način stavilo enotne in složne predloge vsega avstrijskega ženstva.

Božični dopusti za moštvo v zaledju. Vojno ministrstvo je odredilo, da je za moštvo v zaledju dovoljen ob Božiču dopust, kajpada če to dopuščajo potrebe vojske službe, in sicer rimskim katoličanom, protestantom, starokatoličanom in unionistom popoldan dne 24. decembra, 25. in 26. december, ter 6. januar. Za grške katolike in pripadnike grško-pravoslavne cerkve popoldan 6. januarja, 7. in 8. in 19. januar. Ta določila o dopustih veljajo tudi za ujetniške tabore in delavnice izven taborišč. — Prednost imajo vojaki, ki so že bili na fronti.

Najvišje cene za petrolej. Te dni je izšla ministrska naredba, katera urejuje promet z mineralnim oljem. Vsakega 1. in 15. v mescu je treba naz-

naniti zaloge surovega olja, mineralnega olja vseh vrst benzol, Ti predmeti so tedaj pod zaporo. Izšla je tudi druga naredba, katera hoče preprečiti neupravičeno visoke cene teh izdelkov. Naredba postavlja za vse te vrste izdelkov temeljno ceno (temelj Drohobycz). Za petrolej za razsvetljavo je določena cena 36 K za 100 kg čiste teže, postaja Drohobycz, brez soda, užitninski davek je všteti. Politične oblasti imajo določiti cene za nadrobno prodajo. Prodajalci morajo cene nabiti na vidnem kraju.

Dosedanji dobiček vojnih znamk. Trgovsko ministrstvo je nakazalo vdovskemu in sirotinskemu skladi celokupne oborožene sile zopet 400.000 K. Skupno je doslej prejel omenjeni fond od izkupička vojnih znamk 1.000.000 K.

Moka in mast z Ogrskega. Ljudje, ki imajo na Ogrskem dobre zveze, so si doslej pomagali do moke in masti na jako preprost način. Pustili so si pošiljati moko in mast, špeh itd. v poštnih zavojih po 5 kg. Ogrska vlada je zdaj odredila, da je od 20. t. m. tako pošiljanje prepovedano.

Prepovedana bela kava. Na Nižje-Avstrijskem izide te dni prepoved, prodajati v gostilnah in kavarinah od 2. ure popoldne do večera belo kavo ali mleko. Merodajni krogi sodijo, da se bo s tem prihranilo na dan 10.000 litrov mleka.

*** Nove odredbe o izdelavi in prodaji kruha in peciva.** Uradna »Wiener Zeitung« objavlja ministrsko naredbo, s katero se izpopolnjujejo in popravljujejo predpisi o izdelavi in prodaji kruha in peciva. Glasom te naredbe more notranji minister na predlog žitnoprometnega zavoda dovoliti za deželo in okraj, ali občino izjeme v dosednji prepovedi glede porabe pšenične moke za pecivo in kuho. Naredba uvaža dalje splošno prepoved za obrtno izdelovanje in prodajo malega peciva vseh vrst. Pšenična in ržena moka se sploh ne smeta več uporabljati za proizvodnjo slaščic ne v slaščičarnah, pekarnah, ne v gostilnah in točilnicah. Izdelovanje slaščic z uporabo nadomestilne moke se dovoli le dva dni v tednu. Obrtno izdelovanje slaščic iz surovega masla in vzhajalnega testa se splošno prepove. Naredba, ki stopi v veljavo dne 23. decembra, prepoveduje končno pekomo in slaščičarjem od tretjih oseb napravljeno testo sprejeti za peko.

Nova ureditev uporabe moke in kruha. Listi poročajo, da namerava vlada kot dopolnilo k ravno kar izdani odredbi o izdelavi kruha in peciva izdati še nadaljne odredbe glede uporabe kruha in moke. Pred vsem se je vlada odločila, da izda nove odredbe glede mletja žita, po kateri se bo moralo žito bolj izmleti kot dosedaj. Dočim se je moralo sedaj izmleti 78%, se bo moralo odslej iz pšenice izmleti 82 odstotkov. Od tega bi odpadlo na krušno moko 64%, na moko za peko 15%, 3% se računa razpršene moke in 18% otrobov. Nadaljnja odredba bo uredila uporabo moke in kruha na deželi. Namerava se namreč dosedanja mera 400 g za osebo na dan zmanjšati na 300 g. Istočasno se bo poljedelce pozvalo, da oddajo vse odvišne žitne zaloge, izvemši semensko žito. Za mestno prebivalstvo se dosedaj določene množine ne namerava znižati. Izdali se bodo tudi novi predpisi za peko kruha. Pri napravi kruha se bode smelo rabiti samo 80% moke in 20% raznih dodatkov. Kot dodatki pridejo v poštev v prvi vrsti krompir in koruza, toda koruza pred vsem v južnih deželah, koder so ljudje na uživanje koruze tudi v mirnem času bolj navajeni. Važno bo tudi to, da se bodo v bližnjem času krušne izkaznice tako spremenile, da se bosta dve tretjini izkaznic glasili na kruh in le ena tretjina na moko. V bodoče se bo na tiste odrezke, ki se glasijo na kruh, dobilo edino kruh, na ostale pa le moko. Vse te nove odredbe stremijo za tem, da se pravočasno storijo potrebni koraki, da se prepreči uredničenje načrta naših sovražnikov, ki nas hočejo izstradati ter v tem smislu hudo pritiskajo na nepriestranske države. To je tudi vzrok, zakaj se naše upanje, po zmagah na Balkanu dobiti v naše kraje dovolj žita in krmil, dosedaj žal ni v toliki meri izpolnilo. Posebno vprašanje o uvažanju žita iz Rumunije se še vedno ni za nas ugodno rešilo. Radi tega moramo s svojimi žitnimi zalogami skrajno varčevati in uporabo kruha in moke tako uravnati, kakor da bi ne imeli popolnoma nič upati na zunanjo dovažanje žita. — Upamo, da se bo vlada vendar ozirala na skrajno težaven položaj našega kmečkega ljudstva in bo opustila ostrine, ki bi ga znova zadela, posebno z zmanjšanjem določene množine žita, moke in kruha.

Skrajšanje ponavljalne dobe za stavbinski izpit. Izšla je ministrska naredba, ki pooblašča politične deželne oblasti, da smejo kandidati, ki so bili pri stavbinskih izpitih reprobirani za eno leto, pristopiti k izpitu že pred potekom leta.

Nizozemska prepovedala izvoz starega papirja, detelje in deteljevega semena. Nizozemska vlada je prepovedala izvoz starega papirja, detelje in deteljnega semena.

*** Za vsak poštni zavoj eno poštno spremnico.** Odslej naprej ni dovoljeno pošiljati z eno poštno spremnico več kakor eden poštni zavoj. Dosedaj je bilo dovoljeno pošiljati na eden in isti naslov z eno poštno spremnico eden, dva in tudi tri poštna zavoj.

Ne pišite pisem in dopisnic v dogovorjeni (šifrirani) pisavi. Se vedno prihaja na poštne urade na Štajerskem na tisoč pisem in dopisnic, pisanih v dogovorjeni (šifrirani) pisavi. Ker se pisma in dopisnice, pisane v dogovorjeni pisavi, ne odpošiljajo naslovljencem, se opetovano opozarja, da je prepovedano pisati pisma in dopisnice s tako pisavo.

Iz poštne službe. Poštna aspirantinja Viljemina Kovač je imenovana za poštno oficijantinja v Rogatcu.

Ženske pismonoše v Nemčiji. Nemška poštna uprava je imenovala v vseh večjih nemških mestih ženske osebe za pismonoše, ki bi naj nadomeščale pod orožje poklicane moške pismonoše. Te ženske pismonoše so dobile posebno uniformo.

Prebivalstvo Petrograda. Te dni je bilo končano štetje prebivalstva Petrograda. Petrograd šteje sedaj 2½ milijona prebivalcev, med temi se nahaja 200.000 vojnih beguncev.

Pegasti legar. Od 5. do 11. decembra je bilo uradno prijavljenih v Galiciji 155 slučajev pegastega legarja, na Nižnjem Avstrijskem 4 (4 na Dunaju), na Gornjem Avstrijskem 2, na Moravskem 5 in na Štajerskem 1 (v Celju). Izvzemši Galicijo se med obolelimi ni nahajal niti en civilist.

20 šolskih otrok zgorelo. V mestu Peabsdy v Združenih državah Severne Amerike je izbruhnil požar v tamošnjem trinadstropnem šolskem poslopju, v katerem se je nahajalo 700 otrok. 20 otrok je zgorelo, več otrok je pa bilo vsled opeklin hudo poškodovanih.

26 milijonov mark globe. V Bonnu na Nemškem je bil sedaj končan proces proti trem podjetnikom, ki so goljufali državo pri davku na žganje. Tovarnar Bötticher je bil obsojen na šest mesecev zapora in na 13.716.813 mark globe, če bi se globa ne mogla izterjati, bi obsojenec moral še pol drugo leto sedeti. Trгоvec Jansen je bil obsojen na globo 8.302.492 mark, oziroma če bi se denar ne mogel izterjati, na šest mesecev ječe; tovarnar Lubanski je bil obsojen na 4.818.404 mark, oziroma na eno leto ječe.

Sueški kanal in Egipt. Obstanek angleškega nadvladja je v največji meri odvisen od tega, da ima Anglija v rokah Egipt in Sueški kanal. Že dejstvo, da ima Anglija že sedaj zbrano veliko armado v obrambo te svoje posesti, priča zadostno, kako se zanj boji. Če je soditi po nemških listih, se z ajo ob Sueškem kanalu in v Egiptu v doglednem času primeriti veliki dogodki. Opozorjamo zato na lični zemljevid, ki je izšel v znanem kartografskem z vodu G. Freitag & Berndt na Dunaju, VII., Schottenfeldgasse 62. Ta zemljevid daje popoln pregled vsega ozemlja od Aleksandrije do Jeruzalema in do Rudečega morja in velja s poštino vred 90 v.

Dopisi.

Maribor. Vsled ran, zadobljenih na italijanskem bojišču, je umrl v tukajšnji domobranski vojaški bolnišnici pešec Milan Stupar.

Maribor. Narednik Anton Šmon, doma iz Maribora, je bil odlikovan s srebrnim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne kolajne.

Maribor. Tukajšnje mestno kopališče je radi snaženja kotlov zaprto od 25. dec. do 2. jan. 1916.

Maribor. Vodja in ravnatelj tukajšnje moške kaznilnice Alojzij Serda je imenovan za nadravnatelja tega zavoda.

Maribor. V noči na 19. december je izvršil moutmor urarski učenec Gustav Beharter. Ustrelil se je v sence, ker ga življenje baje ni več veselilo.

Lajteršperg pri Mariboru. Tukajšnji orožniki so prijeli 17letnega viničarskega sina Jakoba Selinšek in ga izročili sodišču, ker je osumljen hudodelstva tatvine.

Slov. Bistrica. Dne 19. t. m. je ugriznil stekel pes kar zaporedoma tri osebe, katere so spravili na Pasteurjev zavod na Dunaj.

Starošinci pri Ptui. V gospodarskem poslopju tukajšnjega posestnika Franca Greif je nastal požar, ki je u čil omenjeno gospodarsko poslopje ter več drugih sosednih poslopij. Za vsem je zgorelo 9 poslopij ter skoraj vse zaloge žita, krme in mnogo poljskega orodja, le živino so rešili. Prizadeti posestniki so bili le deloma zavarovani.

Celje. Avstrijska družba za razpečevanje petroleja, ki ima na »Ringu« v Celju svojo podružnico, je sklenila do preklica oddati revnim ljudem iz mesta Celja petrolej liter po 48 v Z ozirom na to, da so cene petroleja po prodajalnah še vedno precej visoke, je treba to dobrodelno akcijo gori imenovane družbe toplo pohvaliti.

Celje. Vsled ran, zadobljenih na bojiščih, so umrle ter bile pokopane v zadnjih dneh na tukajšnjem mestnem pokopališču sledeče vojaške osebe: poddes. Lupsurian Mihaly, narednik Jožef Bencze ter pešec Martin Jakič.

Celje. Padel je na soški fronti podčastnik, gostilničar Karol Legvart iz Celja.

Celje. Rudolf pl. Koejan, major 87. pešpolka, ki je padel na bojišču, je bil po smrti odlikovan z redom železne krone III. razreda z vojno dekoracijo.

Vransko. V gospodarskem poslopju Šentakovihih dedičev je nastal na neznani način požar, ki je uničil gospodarsko poslopje in škedenj. Ker je pihal močen veter, so bila tudi sosedna poslopja v veliki nevarnosti. Škoda, katero je povzročil požar, znaša 20.000 K, ki je pa pokrita z zavarovalnino.

Vesele in blagoslovljene božične praznike!

Vsem našim dopisnikom, agitatorjem, naročnikom in prijateljem srečen Božič!

Uredništvo in upravništvo »Straže«

Zadnja poročila došla v petek dne 24. decembra.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo

Uradno se razglša:

Dunaj, dne 23. dec.

Rusko bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov.

Italijansko bojišče.

Položaj je v obče nespremenjen. V Judikariji je prišlo tudi včeraj dne 22. decembra do hudih topovskih bojov.

Na primorski bojni crti je bil odbit napad enega italijanskega bataljona na Podgoro.

Srbsko bojišče.

Eden na ozemlju pri Tepci (leži ob srednjem levem toku reke Tare) v skalovju severnega brega reke Tare skrit manjši črnogorski oddelek je bil po kratkem boju ujet. Sicer nič novega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 23. dec

Francosko bojišče.

V vročem boju so včeraj dne 22. decembra hrabri polki 82. nemške domobranske brigade zopet nazaj zavzeli vrh Hartmannsweilerkopfa. Sovražnik je imel izvanredno težke in krvave izgube. Nemške čete so ujele 23 častnikov in 1530 mož. Nemške čete se še nahajajo v boju za izpraznenje nekaterih kosov strelskih jarkov na severnem obronku, v katerih se še nahajajo Francozi.

Naznanilo francoskega dnevnega poročila od včeraj zvečer dne 22. decembra, ki pravi, da je bilo v bojih za ta vrh dne 21. decembra ujetih 1300 Nemcev, je pretirano najmanj za polovico. Vse nemške izgube, všteti vse mrtve, ranjene in pogrešane, znašajo, v kolikor se je moglo dosedaj pregledati, približno 1100 mož.

Italijanska vojna ladja se potopila?

Iz Lugana se dne 23. decembra poroča: Italijansko uradno poročilo zanika vesti, ki pravijo, da se je potopila v Jadranskem morju velika italijanska vojna ladja »Dante Alighieri«.

Koliko je resnice na teh v Italiji razširjenih vesteh o potopu velike vojne ladje »Dante Alighieri«, se trenutno ne more presoditi: Velika italijanska vojna ladja »Dante Alighieri« je bila zgrajena še leta 1910, njena posadka šteje 987 mož, je torej ena največjih italijanskih vojnih ladij.

Živahni artilerijski boj na zahodnem bojišču

Iz angleškega glavnega stana v Franciji se 22. dec. poroča, da se vrše na francoskem bojišču živahni artilerijski boji, posebno v okolici mesta Fricourt, ob kanalu La Basse in pri Ypernu.

Angleške izgube pri Dardanelah.

Večinoma vsi londonski listi smatrajo odhod angleških čet iz ozemlja pri Anaforti in Ari Burnu na polotoku Galipoli kot odrešenje. Celokupne angleške izgube znašajo 106.610 mož, od teh je mrtvih 23.035, ranjenih 73.008, pogrešanih 10.567 ter 90.000 bolnih, torej znašajo angleške izgube zavsem 200.000 mož.

Japonski parnik potopljen

Dne 21. dec. je nek podmorski čoln v izhodnem delu Sredozemskega morja potopil japonski poštni parnik »Yasaka-Maru.« Pristaniška oblast v Aleksandriji, ki je dobila brezžično obvestilo o nesreči, je poslala pomoč. Parnik je bil zgrajen leta 1914. Škoda znaša 25.000.000 frankov.

100.000 vagonov žita iz Rumunije.

Dunaj, 23. decembra.

Po več kot enomesečnih pogajanjih med nemško, avstrijsko in ogrsko žitno centralo na eni in rumunsko komisijo za prodajo žita na drugi strani, se je te dni sklenila pogodba za nakup rumunskega žita. Za sedaj ostane pri nakupu 50.000 vagonov različnih žitnih vrst in fižola. Ko se bo ta kupčija ugodno končala, se bo pričelo s pripravami za nakup še nadaljnjih 50.000 vagonov. Istočasom z novim nakupom žita se je zagotovilo tudi izvoz in odpošiljanje vseh že poprej nakupljenih množin žita in fižola. Nakupljeno blago se bo prevažalo deloma po železnici, deloma po Donavi. Storitveni so vsi koraki, da se cela zadeva kolikor mogoče naglo in gladko reši. Kupci bodo poslali v Rumunijo zadostno število železniških vozov.

Leto 1915 se bliža koncu, a v naših knjigah imamo zaznamovanih večje število naročnikov, ki še dolgujejo naročnino za nazaj. Vse, ki še niso storili svoje dolžnosti napram listu, prosimo, da dolžno naročnino še do Novega leta sigurno poravnajo, ker bi se jim sicer list moral ustaviti. Ob enem pa tudi prosimo naročnike, da obnovijo naročnino za l. 1916.

„Straža“ stane za celo leto 10 K, za pol leta 5 K in za četrt leta 2 K 50 v.

Naslov za pošiljatev naročnine:

Upravništvo lista „Straža“ Maribor.

Koledar za slovenske vojaške za leto 1916 je letos gotovo najboljši in časi najbolj primeren koledar. Krasi ga lepa slika cesarjeva. V koledarju najdeš 10 strani molitev, ki so primerne za vojaške bojišča. Razven tega te ta koledar podučuje o podporah družin, o penzijah vdov in sirot, o penzijah invalidov itd. Ob koncu ima tudi vzorce za prošnje na razne urade v zadevi podpor in penzij. Koledarja se je dozdaj razpečalo med slovenskim vojaštvom že čez 10.000 izvodov. To kaže, kako je priljubljen vojakom na fronti, ki ga enkrat vidijo, ki ga gotovo naroče in ga težko pričakujejo. Stane pa s poštino vred 1 K, brez poštine 10 v manj. Naroči in dobi se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Koroška cesta 5.

Ranjeni, padli in ujeti.

Domobranski pešpolk št. 4:

Ujeto moštvo:

Deutscher Janez, pešec, 4. domobranski pešpolk, Radgona;
Kokal Mihael, nadomestni rezervist, 4. domobranski pešp. (Almasnaja, Rusija);
Kolar Jožef, nadomestni rezervist, 4. domobranski pešpolk, Slovenjgradec (Rusija);
Kreml Leopold, pešec, 4. domobranski pešpolk, Ljutomer (Almasnaja, Rusija);
Kuster Florijan, pešec, 4. domobranski pešpolk (Almasnaja, Rusija);
Murko Anton, pešec, 4. domobranski pešpolk, Ptuj (Almasnaja);
Novak Franc, nadomestni rezervist, 4. domobranski pešpolk, Vuzenica (Almasnaja);
Pavlič Jožef, 4. domobranski pešpolk, Selce (Moskva);
Prelog Jožef, trobentač, 4. domobranski pešpolk, Ljutomer (Rusija);
Replč Peter, pešec, 4. domobranski pešpolki, Tinje (ujet, Rusija);
Rozman Peter, pešec, 4. domobranski pešpolk;
Rednak Jožef, pešec, 4. domobranski pešpolk, Slovenjgradec (Rusija);
Slama Janez, pešec, 4. domobranski pešpolk (Rusija);

Razni:

Ranjeni častniki:

Azzola Karol, poročnik 35. domobranskega pešpolka, 12. Maribora;
Sinkovič Adolf, kadet, 66. pešpolk, Maribor;
Legat V., praporščak, 3. bosansko-hercegovinski pešpolk;
Pesek Ladislav, kadet, 12. pešpolk;
Stadler Ivan, kadet 78. pešpolk;
Zrno V., kadet 55. pešpolk.

Vojakom

na bojišču primanjkuje berila. Matere, sestre naročite svojim možem, sinovom in bratom kot darilo za Božič in Novo leto „Stražo“ in „Slovenski Gospodar“.

„Straža“

stane za 3 mesce 2 K 50 v.

„Slovenski Gospodar“

stane za 3 mesce 1 K.

Vpošljite naročnino in natančni vojno-poštni naslov.

Poštna odpraviteljica

se sprejme proti ugodnim pogojem pri c. kr. pošt-nem uradu Polzela, Savinjska dolina.

Mlinarskega pomočnika

starega ali mladega, vojaštva prostega, sprejme za mlin, ki leži ob cesti Varaždin — Varaždinske Toplice. Ponudbe z označbo plače se naj naslovijo na Ignacija Kaniški, mlinar Varaždinbreg kor. 78. z. p. kolodvor Varaždinske Toplice.

Rabim nekaj tisoč kolov

za vinograd 2 metra dolgih, kateri bi se morali spraviti s splavom po Dravi do Barča na Ogrskem. Ponudbe na dr. M. Dörrwald v Banjaluki.

Lovski pes svetlorjave barve, srednje velik, s kratko dlako se je dne 15. decembra zatekel. Posliži na imo „Hirschmann“. Odda se proti dobremu plačilu pri Schmidererju, Maribor Koroška ulica števil. 23. 757

Divji ter pravi kostanj

suhe češplje, suhe hruške laneno in knopljeno seme, bučne zrne, praso, krompir, želatino, ječmen (knop), orehe, vosek, vinski kamen, suhe pobe, prdivo, sveže sadje, ter sploh vse deželne pridelke kupi veletrgovina Anton Kolenc v Celju. Istotako tudi oljate in petrolejske sode, vse vrste vreče ter zaboje s steklenicami vred od mineralne vode.

48 leten dijak, ki je dovršil štiri gimnazijske razrede, želi primerne službe v kaki pisarni ali za inženjorja ali za pomagača v trgovini, ker je nekoliko že izučen. Vešč je slovenskega in nemškega jezika. Vprašanja na upravnishvo „Straža“ pod Briguec.

Izgubil se je diamant privesek (Diamantanhänger) v Mariboru na poti čez brv, Jožefovi ulici in novi most, kdor ga najde naj odda pri g. Brandlu stavitelj orgel in dobi 300 K nagrade. 744

Zenitna ponudba. Posestnik z 22 orali rodovitnega polja, novo zidanim g. sp. darskim poslopjem, tik okrajne ceste, blizu mesta na Murskem polju se želi poročiti z gospodično ali vdovo, kat. ra ima veselje do kmetstva primerne starosti okrog 30 let s premoženjem ali doto. Ponudbe se naj izvolijo poslati na upravnishvo Sl. Gospodarja pod „Junak“ št. 747. Želi se fotografija. Tajnost zjamčena.

„Slovenski Gospodar“ in „Straža“

se prodajata v naslednjih prodajalnah in tobakarnah:

V Mariboru:

Prodajalna tiskarne sv. Cirila, Koroška ulica št. 5.
Papirna prodajalna g. Pristernik, Tegetthoff-ova ulica.
Trafika na Glav. trgu (zraven rotovža).
» v Gosposki ul. (nasproti hotelu nadvojvoda Ivan).
Trafika v Grajski ulici.
» » Tegetthoff-ovi ulici (g. Žitko, blizu glavnega kolodvora).
Trafika g. Handl v Tegetthoff-ovi ulici,
Trafika na Tržaški cesti (nasproti magdalenski cerkvi).

Brežice:

Trgovina g. Antona Umek.

Celje:

Papirna trgovina Goričar & Leskošek.
Trafika v Narodnem Domu.
Knjigarna gosp. Adler.

Celovec:

Trgovina g. J. Vajncerl, Velikova cesta 5.

Sv. Duh-Loče:

Gosp. Josip Zalar (organist).

Dobie pri Planini:

Trgovina g. Amalijske Tržan.

Fram:

Trgovina gosp. Janeza Kodrič.

Fohnsdorf:

Trgovina gosp. Jurija Gajšek.

Gornja Radgona:

Trgovina gosp. Antona Korošec.
» » Franca Korošec.

Guštanj (Koroško):

Trgovina g. Vinko Brundula.

Sv. Jakob v Slov. gor.:

Trgovina g. Frid. Zinauer.

Sv. Jurij ob juž. žel.:

Trgovina g. Janko Artmana.

Kozie:

Trgovina gospoda Druškoviča.

Sv. Lenart v Slov. gor.:

Trgovina gosp. Antona Zemljič.

Ljutomer:

Trgovina g. Alojzija Vrščič.

Luče v Sav. dol.:

Posestnik g. Franc Dežman.

Muta:

Trgovina gosp. J. Oset.

Ptuj:

Papirna trgovina g. J. N. Petersič.

Podlehnik pri Ptuj:

Trgovina gosp. Mateja Zorko.

V Slov. Bistrici:

Prodajalna g. Roze Pičl.

Slov. Gradec:

Trgovina g. Bastjancič.

Stridova (Prekmursko):

Gosp. Peter Kovačič.

Šmartin na Pohorju:

Trgovina g. Janeza Kos.

Šoštanj:

Trgovina g. Ane Topolnik.

Sv. Trojica v Slov. gor.:

Trgovina g. Terezije Cauš.

Sv. Vid pri Ptuj:

Mostninar g. Anton Kmetec.

Veržej:

Trgovina gosp. Marije Koroša.

Vojnik:

Trgovina g. A. Brezovnik.

Zetale:

Trgovina gosp. Mat. Berlisg.

„Slovenski Gospodar“ izhaja vsak četrtek in stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naročnina se najlože pošlja po poštni nakaznici pod naslovom: **Upravištvu „Slov. Gospodarja“, Maribor.**

„Straža“ izhaja vsak ponedeljek in petek popoldne. Naročnina za »Stražo« znaša za celo leto 10 K, za pol leta 5 K in za četrt leta K 2.50. Naslov za pošiljatev naročnine: **Upravištvu lista „Straža“, Maribor.**

Kdor še ni naročen na »Slov. Gospodar« in »Stražo«, naj to takoj stori. Oba lista pri našata zanimive novice iz domačih krajev, z bojišč, iz tujine, objavljate važne uradne odredbe, cene živini in pridelkom itd. itd. Naročajte naše liste vojakom na bojišču vsaj za četrt leta!

Ako hočeš kako reč dobro prodati ali najti kupca, inseriraj v »Slov. Gosp.« in »Straži«.

Opona: Če kdo hoče prodajati naše liste, naj naznani tiskarni sv. Cirila, Maribor, Koroška cesta 5. — Prodajalci dobijo dalekosežen popust.

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih reči po vsaki cenl.

Tudi na obroko. - Ilustr. cenik zastoj. - Gramofoni 20-200 K

Niklasta remont-ura K 250
Pristna srebrna ura K 7-
Original omega ura K 24-
Kuhinjska ura K 10-
Budilka niklasta K 3-
Poročni prstani K 2-
Srebrne verižice K 2-

Večletno jamstvo.

**Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach**

urav in očalar

MARIBOR, Gosposka ul. 26

Kupujem zlatalno in srebro.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, po influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsek, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je odpraviti se bolezninogo jo zdraviti.
2. Oseba s kroničnim kašlom bronhijev, ki s Sirolinom ozdravi.
3. Vdružljivi, katerim Sirolin znatno olajša naduha.
4. Širokuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin s ugodnim vspahom na splošni počitek.

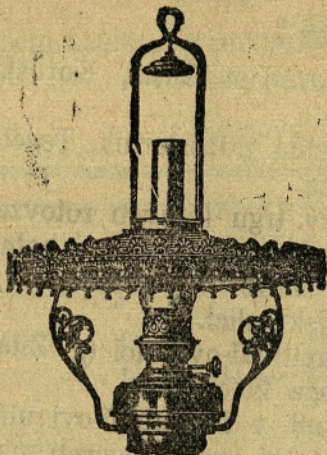

Se dobi v
vsaki lekarni
in K. 4.

Pozor kmetovalci!

Kupujem volno, vinski kamen vosek in suhe gobe.

Ivan Ravnika, Celje, veletrgovina.

Edina štajerska steklarska narodna trgovina
Na debelo!
Na drobno!

FRANC STRUPI ::: CELJE

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svečilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za vodobe. — Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in stavbah. Najsolidnejša in točna postrežba.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 %

od dneva vloga do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojila

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike. -

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadst.

Knjigarna, umetnine in muzikalije.

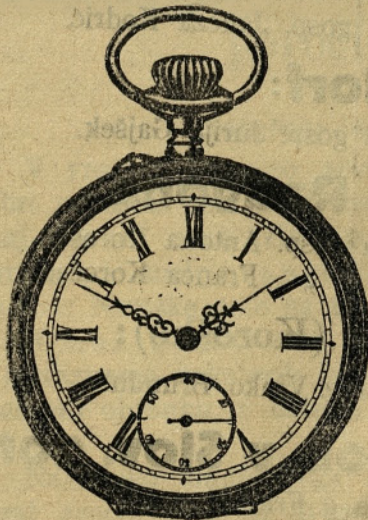
Goričar & Leskovšek

Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporoča: trgovcem in preprodajalcem velikansko izbero dopisnic XX po raznih cenah. XX Za gostilničarje: Papirnat servijete vsled novih predpisov namestniji v Gradcu po zelo nizkih cenah.

Ure! Ure!

V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Srebrne ure za fante od 7 K
Srebrne ure damske od 8 K
Srebrne verižice od K 2.40
Srebrne verižice damske K 3.60
Zlate damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamči!

Precizijske ure, Schaffhausen, Zenith, Omega, Eterne

Očala: Za kratkovidne nova, zboljšana stekla.

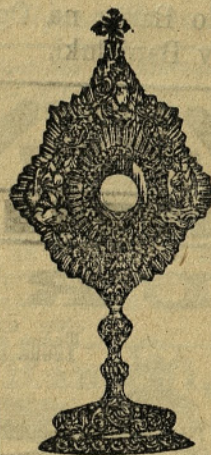
Frano Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,

Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

Pisarniški pomočnik.

Pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Celju odda se mesto pisarniškega pomočnika, kateri mora biti nemščine in slovenščine v besedi in pisavi popolnoma vešč, strojepisec in ne nad 40 let star. Ponudbe vložijo se naj pri navedenem uradu priloživi spričevala o dosedanji službi.

Prva in največja delavnica za cerkvena dela na slovenskem jugu

K. Tratnik

specialist v izdelovanju cerkvenega orodja in posode

Maribor Pfarrhofg. 3

se priporočam prečistiti duhovščini za naročila vsakovrstnih monštranc, kelihov, lestencev, svečnikov itd. Staro cerkveno orodje popravljam, pozlatim in posrebrim v ognju. — Za vsako delo jamčim. — Mnogo priznanih pism na razpolago.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: enredne po 4 1/2 %, proti trimesčni odpovedi po 4 1/4 %. Obresti se pripisujejo h kapitalsu 1. januarja in 1. junija vsakega leta. Hranilne vknjižbe se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj premenilo.

Za naloge po polti se plačuje hranilne položnice (97.978) na razpolago. Hranilni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo

le članom in članicam: na vknjižbo proti papirnati zastavi po 5 1/2 %, na vknjižbo sploh po 5 1/2 %, na vknjižbo in poročilo po 5 1/2 %, in na osebni kredit po 6 %. Vrednostni listini se dajo po 5 %. Vrednostni listini se dajo po 5 %. Vrednostni listini se dajo po 5 %. Vrednostni listini se dajo po 5 %.

Uradne ure

za vsako ura in četrtina od 9. do 12. ure dopoldne, od 2. do 5. ure popoldne. V uradnih urah se sprejemajo in izplačujejo denar.

Pojasnila se dajajo

in pooblaščenim članom in članicam. Vrednostni listini se dajo po 5 %. Vrednostni listini se dajo po 5 %. Vrednostni listini se dajo po 5 %.

Stolna ulica št. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).